KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING
af 27. maj 2003
om Spaniens statsstøtte til Minas de Río Tinto SAL

(meddelt under nummer K(2003) 1663)

(Kun den spanske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2004/300/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med disse artikler ([1]), under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

(1) Ved brev af 9. august 1999 meddelte de spanske myndigheder Kommissionen, at de agtede at yde redningsstøtte til fordel for virksomheden Minas de Río Tinto SAL (herefter benævnt »MRT«) i form af en statsgaranti for lån ydet virksomheden af forskellige banker til et beløb af 9 015 182 EUR.

(2) Ved brev af 16. februar 2000 underrettede Kommissionen Spanien om sin beslutning om at erklære støtten for forenelig med fællesmarkedet ([2]).

(3) Ved brev af 27. oktober 2000 fremsendte Spanien en omstruktureringsplan for MRT (fra august 2000) for perioden 2000-2005, der bl.a. omfattede en videreførelse af den i første betragtning nævnte garanti samt et lån fra Instituto de Crédito Oficial (herefter benævnt »ICO«) på 6 010 121 EUR.

(4) Ved brev af 4. december 2000 anmodede Kommissionen Spanien om at give meddelelse om den støtte, der var indeholdt i planen i henhold til Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder ([3]) (herefter benævnt »rammebestemmelserne om rednings- og omstruktureringsstøtte«).

(5) Ved brev af 9. januar 2001, som blev registreret den følgende dag, gav de spanske myndigheder meddelelse om den omstruktureringsstøtte, Spanien agtede at yde MRT.

(6) Ved brev af 2. februar 2001 anmodede Kommissionen om supplerende oplysninger.

(7) Ved brev af 15. februar 2001 meddelte de spanske myndigheder, at den ovennævnte statsgaranti, der var godkendt af Kommissionen (se betragtning 2), ville være i kraft indtil den 31. december 2003.

(8) Ved brev af 17. april 2001, som blev registreret den 25. april 2001, fremsendte de spanske myndigheder supplerende oplysninger som svar på Kommissionens anmodning af 2. februar 2001.

(9) Ved brev af 20. juni 2001 underrettede Kommissionen Spanien om sin beslutning om at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, vedrørende ovennævnte støtte.

(10) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* ([4]). Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til den omhandlede støtte.

([1]) EFT C 367 af 21.12.2001, s. 19.
([2]) EFT C 94 af 1.4.2000, s. 8.
([3]) EFT C 288 af 9.10.1999, s. 2.
([4]) Se fodnote 1.

(11) Kommissionen har modtaget bemærkninger fra interesserede parter. Disse bemærkninger er videresendt til Spanien med anmodning om eventuelle kommentarer; kommentarer blev modtaget ved breve af 30. juli 2001, 8. marts 2002, 3. juli 2002 og 7. marts 2003.

II. DETALJERET BESKRIVELSE AF STØTTEN

A. Virksomheden

(12) MRT blev oprettet i 1995 af tidligere medarbejdere ved Río Tinto Minera (det nuværende Atlantic Copper SA) med det formål at overtage Río Tinto Mineras mineaktiviteter ([1]). Indtil september 2001 havde virksomheden juridisk status af »sociedad anónima laboral«, der indebærer, at aktierne er fordelt på alle medarbejdere.

(13) Virksomheden var hovedsagelig aktiv inden for udvinding af kobber, guld og sølv. Kobberproduktionen udgjorde ca. 30 000 tons om året.

(14) Ud over mineaktiviteterne leverer MRT supplerende tjenesteydelser, såsom drikkevandsforsyning til hele mineområdet samt kontrol og vedligeholdelse af minebassiner med henblik på forebyggelse af miljøskader.

(15) På grund af faldende kobberpriser på verdensmarkedet opgav MRT kobberudvindingen i september 1998. Efter Kommissionens godkendelse af en redningsstøtte i februar 2000 genoptog MRT denne aktivitet. Men i november 2000 måtte virksomheden igen standse produktionen på grund af manglende midler og kobberprisernes udvikling. Herefter har virksomheden kun beskæftiget sig med vedligeholdelsesaktiviteter, klargøring af supplerende reserver og i en kort periode udnyttelse af guldforekomster.

(16) Ifølge de offentliggjorte regnskaber så MRT's vigtigste finansielle indikatorer i årene 1997-2000 således ud:

(mio. EUR)

	1997	1998	1999	2000
Omsætning	52,8	33,1	16,7	29,8
Driftstab	10,0	19,1	14,4	19,8
Langfristet gæld	10,6	14,5	10,7	24,7
Kortfristet gæld	33,9	42,8	53,0	30,29
Egenkapital (kapital + reserver – tab)	20,4	13,1	9,4	– 16,37

(17) Den 26. november 1998 anmodede virksomheden om betalingsstandsning. Den fortsatte dog guld- og sølvaktiviteterne, der udgjorde omkring 15 % af den samlede omsætning, under retslig kontrol. Den 12. januar 2001 godkendte domstolen, efter at have opnået tilslutning fra flertallet af kreditorerne, gældssaneringsplanen for MRT's almindelige gældsposter.

(18) I september 2001 erhvervede en privat investor, Promociones Barty Cros, 54 % af aktierne, og virksomheden blev omdannet til et aktieselskab.

B. Markedet

(19) Kobber udvindes af forskellige materialer eller fremstilles ved genanvendelse af affald og skrot. Det udvundne kobbermalm forarbejdes til et fint, gråt pulver — »koncentrat« — som indeholder op til 45 % kobber, og smeltes. Herefter viderebehandles og raffineres kobberkoncentratet og støbes i ingots, som bringes til valseværker, hvor de valses, strengpresses eller smedes.

(20) I Fællesskabet har fire lande stadig kobberminer, der er i drift, og som i 1999 producerede følgende mængder: Portugal: 100 500 t, Sverige: 71 300 t, Finland: 10 500 t og Spanien: 3 900 t (i dette tal er ikke medregnet MRT's produktion, som normalt ligger på omkring 30 000 t). Langt størstedelen af Fællesskabets forbrug dækkes ved import fra tredjelande. Importen af kobberkoncentrat i Fællesskabet i 1999 androg omkring 2 mio. t.

(21) Samhandelen i Fællesskabet er forholdsvis begrænset sammenlignet med importen fra tredjelande. En betydelig import fra andre medlemsstater fandt kun sted i Tyskland (212 580 t), Spanien (98 455 t) og Finland (153 255 t).

(22) Siden 1877 noteres kobber på London Metal Exchange (LME). Prisen på metallisk kobber er ligesom for de øvrige metallers vedkommende karakteriseret ved kraftige udsving. I 1995 lå den gennemsnitlige kobberpris på omkring 3 000 USD/t. I 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001 og 2003 (første kvartal) lå den på henholdsvis 2 294, 2 276, 1 653, 1 574, 1 814, 1 578, 1 557 og 1 662 USD/t.

C. Støtten

(23) Støtten består af:

a) et femårigt lån ydet den 28. marts 2001 af ICO, et offentligt kreditinstitut under økonomiministeriet, på 6 010 121 EUR til en rente svarende til Euribor seks måneder + 1 %, og

b) forlængelse indtil den 31. december 2003 af den garanti, som Junta de Andalucía havde stillet for private bankers lån til MRT til et beløb af 9 015 181 EUR.

([1]) Salgsprisen var symbolsk. Endvidere indskød Atlantic Copper 4 450 mio. ESP og overtog MRT's gæld til staten (socialsikringen og skattemyndighederne) på 2 210 mio. ESP.

(24) Lånet blev udbetalt i sin helhed før udgangen af 2001.

D. **Omstruktureringsplanen**

(25) Fra det industrielle synspunkt tager planen sigte på at:

— genoptage udnyttelsen af kobberreserver med højere metalindhold

— fortsætte guld/sølvaktiviteterne i mindst 18 måneder (indtil udgangen af 2001)

— afslutte prospekteringen i den sydlige del af cerro Salomón, hvilket vil gøre det muligt at udvinde 3 mio. t malm om året

— videreføre rydningen af cerro Salomón

— supplere produktionen i cerro Salomón med produktionen i cerro Colorado med henblik på at nå op på 30 kt om året i de første år og 40 kt om året ved periodens slutning

— konsolidere omkostningsreduktionen, hovedsagelig hvad angår energi, leverancer og udlicitering.

(26) Planen omfatter investeringer for perioden fra andet halvår 2000 til 2005 til et beløb af 13 810 000 EUR. Langt de fleste (72 %) skal effektueres i løbet af de første to et halvt år.

(27) Fra det finansielle synspunkt er planen baseret på følgende elementer:

— afslutning af konkursproceduren med kreditorernes accept af en nedsættelse af deres tilgodehavender

— udbetaling af den investeringsstøtte, der blev bevilget i 1998, som endnu ikke er udbetalt (364 mio. ESP) ([1])

— anvendelse af det af Junta de Andalucía garanterede lån på 9 015 181 EUR, der er godkendt som redningsstøtte

— anvendelse af et lån ydet af ICO på 6 101 121 EUR.

(28) Ifølge de oplysninger, der blev fremsendt den 17. april 2001, skal antallet af ansatte reduceres fra 623 (pr. 1. september 2000) til 543 ([2]) (pr. 31. december 2005), svarende til en nedskæring på 12,8 %, som følge af at guld/sølvaktiviteterne opgives.

(29) Den væsentligste faktor, som omstruktureringsplanen er baseret på, er en genoprettelse af kobberprisen. Planens antagelse går ud på, at kobberprisen vil ligge på 1 850 USD/t i 2000, 2 137 USD/t i 2001 og 2 250 USD/t i perioden 2002-2005. Disse tal er man nået frem til ved at ekstrapolere de historiske udviklinger. Med hensyn til vekselkursen ESP/USD er man gået ud fra, at den vil være 179 ESP/USD i andet halvår 2000, 169 ESP/USD i 2001 og 167 ESP/USD i perioden 2002-2005.

(30) Ifølge planen vil minen kun være rentabel, hvis kobberprisen holder sig over 1 750 USD/t.

(31) Hvis kobberprisen ligger under den mindsteværdi, der kalkuleres med i planen, er den eneste påtænkte løsning at standse produktionen (hvilket MRT allerede har gjort to gange siden dens oprettelse i 1995). I planen erkendes det, at andre virksomheder kan gøre det, fordi de indgår i integrerede koncerner, eller fordi de understøttes af staten.

(32) I sin beslutning om at indlede proceduren udtrykte Kommissionen tvivl om virksomhedens levedygtighed, for så vidt som antagelserne i omstruktureringsplanen vedrørende kobber, i hvert fald på kort sigt, ikke var generelt anerkendte. Kommissionen påpegede, at hvis kobberprisen ikke kom op på 1 750 USD/t, ville den eneste løsning være, at virksomheden standser produktionen. En standsning af produktionen ville kun forværre den allerede forringede finansielle situation, eftersom kobberudvinding ville være virksomhedens eneste indtægtskilde. Under sådanne omstændigheder ville MRT ikke være i stand til at oparbejde ressourcer til at betale gæld og leverandører eller til at foretage de nødvendige investeringer. Alene af denne grund syntes omstruktureringsplanen ikke at kunne sikre MRT's rentabilitet.

(33) Endvidere anførte Kommissionen, at planens scenarier var for optimistiske med hensyn til MRT's omkostninger, og at der ikke var fremlagt en følsomhedsanalyse.

(34) Kommissionen bemærkede endelig, at støttemodtageren ikke ydede et betydeligt bidrag til omstruktureringsplanen af egne midler.

III. **BEMÆRKNINGER FRA INTERESSEREDE PARTER**

(35) MRT var den eneste part, der fremsatte bemærkninger. Efter en hård kritik af forvaltningen af virksomheden i perioden fra juni 1998 til september 2001, og på baggrund af dens kritiske finansielle situation fremlagde den grundlaget for en ny omstruktureringsplan. Som udgangspunkt omfatter planen eftergivelse af 50 % af den udestående gæld og konvertering af de resterende 50 % til efterstillede lån og ansvarlig indskudskapital. Endvidere omfatter den tilførsel af 2 mio. EUR i ny kapital fra majoritetsaktionæren samt 5 mio. EUR i form af mellem- og langfristede lån (såfremt planen godkendes af de nationale myndigheder og Kommissionen).

([1]) Den støtte til MRT, som Spanien godkendte i 1997 og 1998 under regionale investeringsstøtteordninger godkendt af Kommissionen, androg 1 243 mio. ESP.

([2]) De angivne tal i brevet af 17. april 2001 afviger fra tallene i planen (595).

IV. **KOMMENTARER FRA SPANIEN**

(36) De spanske myndigheder gør gældende, at:

— antagelserne i planen med hensyn til kobberpriserne var i overensstemmelse med eksperternes prognoser

— det er formålsløst at fremlægge en følsomhedsanalyse, for så vidt som virksomheden vil standse produktionen, hvis kobberprisen ikke når op på den nødvendige mindsteværdi

— konkurrencen påvirkes kun i ubetydelig grad, og virksomheden skaber mange arbejdspladser i et område med høj arbejdsløshed

— virksomheden bidrager til planens finansiering via lånet fra ICO, der ydes på markedsvilkår.

(37) Ved brev af 7. marts 2003 bekræftede de spanske myndigheder, at den eneste plan, de havde godkendt, var den, der blev fremlagt i 2001.

V. **VURDERING AF STØTTEN**

(38) I henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

(39) Med hensyn til Spaniens argument om, at lånet fra ICO blev ydet på markedsvilkår, bemærker Kommissionen for det første, at Spanien anmeldte det som omstruktureringsstøtte. I betragtning af virksomhedens finansielle situation, da lånet blev ydet, er det for det andet åbenbart, at ingen privat investor ville have ydet et sådant lån. Også MRT's driftsberetning for 1999 giver et indtryk af lånets ikke-kommercielle karakter ([1]).

(40) Kommissionen finder, at både statsgarantien for lånene på 9 015 181 EUR og ICO's lån på 6 101 121 EUR giver MRT en fordel, som finansieres med statsmidler ([2]). De indgår i den af de spanske myndigheder fremlagte omstruktureringsplan, de har til formål at genetablere MRT's rentabilitet på længere sigt, og de vil dermed kunne fordreje konkurrencen. Eftersom kobber forhandles i Fællesskabet, påvirker disse foranstaltninger samhandelen mellem medlemsstaterne og falder dermed ind under anvendelsesområdet for traktatens artikel 87, stk. 1.

(41) Kommissionen vurderer omstruktureringsstøtte til kriseramte virksomheder på grundlag af rammebestemmelserne om rednings- og omstruktureringsstøtte. I henhold til disse skal støtten opfylde visse betingelser for at kunne anses for at være forenelig med fællesmarkedet.

(42) For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt virksomheden er støtteberettiget, bemærkes det, at selv om MRT's konkursprocedure afsluttedes i januar 2001, var virksomhedens egenkapital reduceret med en tredjedel i perioden 1999-2000 og med 69 % siden 1997. Endvidere var virksomhedens gældsætningsniveau fortsat meget højt (gælden var næsten ni gange så stor som egenkapitalen). MRT's finansielle situation i september 2001 blev af de nye ejere betegnet som tæt på konkurs, og virksomheden har ikke genoptaget produktionen. MRT må følgelig betragtes som en »kriseramt virksomhed« som omhandlet i rammebestemmelserne om rednings- og omstruktureringsstøtte, og den vil ikke kunne køre videre ved egen hjælp uden statsstøtte.

(43) Med hensyn til genetableringen af rentabiliteten kræver rammebestemmelserne om rednings- og omstruktureringsstøtte, at »omstruktureringsplanen inden for en rimelig tidshorisont og på basis af en realistisk vurdering [skal] kunne gøre virksomheden rentabel på længere sigt.« (...) »Rentabilitetsforbedringen skal først og fremmest opnås ved de interne foranstaltninger, der er indeholdt i omstruktureringsplanen. Rentabilitetsforbedringen må kun baseres på eksterne faktorer — f.eks. pris- og efterspørgselssvingninger, som virksomheden ikke har større indflydelse på — hvis de anførte antagelser om markedsforventningerne er generelt anerkendte« (afsnit 3.2.2, punkt 32). Kommissionen bemærker, at i det foreliggende tilfælde er den hovedfaktor, som rentabiliteten baseres på, kobberprisen.

(44) I beslutningen om at indlede proceduren påpegede Kommissionen, at antagelserne i MRT's omstruktureringsplan vedrørende kobberprisen — i det mindste ikke på kort sigt — ikke var generelt anerkendte. Den bemærkede desuden, at hvis kobberprisen lå under den forventede mindsteværdi, ville den eneste løsning for virksomheden være at standse produktionen. Selv om denne foranstaltning allerede anvendes af kobberproducenter, der ligesom MRT har store produktionsomkostninger ([3]), ville en standsning af produktionen i MRT's tilfælde kun forværre den allerede forringede finansielle situation, eftersom kobberudvinding ville være virksomhedens eneste indtægtskilde. Under sådanne omstændigheder ville MRT ikke være i stand til at oparbejde ressourcer til at betale gæld og leverandører eller til at foretage de nødvendige investeringer. Af disse grunde syntes omstruktureringsplanen ikke at kunne sætte MRT i stand til at sikre rentabilitet på længere sigt.

([1]) I kapitlet om begivenheder efter afslutningen af regnskabsåret (»hechos posteriores«) hedder det: »Partido Popular har givet politisk tilsagn om ydelse af lånet fra ICO til en værdi af 1 000 mio. ESP«.

([2]) ICO er et statsligt finansieringsinstitut under økonomiministeriet, der tjener som instrument for gennemførelsen af visse økonomisk-politiske foranstaltninger efter overordnede retningslinjer, der fastlægges af regeringen, og ifølge nærmere bestemmelser og beslutninger, der vedtages af Consejo General, som består af repræsentanter for forskellige ministerier.

([3]) Pinto Valley, Sierrita, Chino, Tohono, San Manuel og Robertson i USA, Ojos del Salado i Chile, Highland Valley i Canada (*Kilde*: MRT's årsberetning for 1999).

(45) De spanske myndigheder har ikke fremlagt nogen oplysninger, der kan modsige Kommissionens oprindelige vurdering i denne henseende. Kommissionens tvivl er desuden blevet bekræftet af de af MRT fremsatte bemærkninger, hvoraf det fremgår, at virksomhedens akkumulerede gæld siden standsningen af produktionen har bragt den tæt på konkurs.

(46) De spanske myndigheder har heller ikke fremlagt oplysninger, der kan fjerne Kommissionens tvivl med hensyn til planens antagelser om produktionsomkostningerne. I 2000 lå kobberprisen over den mindsteværdi, der kalkuleres med i planen, og MRT led ikke desto mindre enorme tab og måtte standse produktionen igen. De bemærkninger, virksomheden har fremsat, har tværtimod bekræftet Kommissionens tvivl: Opretholdelsen af arbejdskraftomkostningerne på det niveau, der er anført i den oprindelige plan (antallet af medarbejdere, lønniveau) vil gøre virksomheden urentabel.

(47) I lyset af de anførte betragtninger mener Kommissionen ikke, at omstruktureringsplanen vil kunne sætte virksomheden i stand til at arbejde sig frem til en ny struktur, der sikrer rentabilitet på længere sigt og gør den i stand til at køre videre ved egen hjælp, som rammebestemmelserne for rednings- og omstruktureringsstøtte kræver.

(48) For så vidt angår den omstændighed, at MRT er beliggende i et område, der kan omfattes af regionalstøtte i henhold til traktatens artikel 87, stk. 3, litra a), ville Kommissionen normalt tage hensyn hertil i forbindelse med fastsættelsen af kravet om kapacitetsnedskæring i overensstemmelse med punkt 54 i rammebestemmelserne om rednings- og omstruktureringsstøtte. I betragtning af virksomhedens manglende rentabilitet er dette spørgsmål ikke relevant i den foreliggende sag.

(49) For så vidt angår betingelsen om, at støtten skal være begrænset til det absolut nødvendige minimum, kræver rammebestemmelserne om rednings- og omstruktureringsstøtte, at støttemodtagerne af egne midler yder et betydeligt bidrag til omstruktureringsplanen. Kommissionen kan ikke godtage de spanske myndigheders argument om, at lånet fra ICO udgør et betydeligt bidrag fra virksomheden, da dette lån som anført i betragtning 39 og 40 udgør statsstøtte. Den mener derfor ikke, at denne betingelse er opfyldt.

VI. **KONKLUSIONER**

(50) Kommissionen konstaterer, at Spanien ulovligt har ydet lånet på 6 101 121 EUR i strid med traktatens artikel 88, stk. 3. Af de ovenfor anført grunde udgør dette lån statsstøtte, som er uforenelig med fællesmarkedet.

(51) I henhold til artikel 14, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 [1] bestemmer Kommissionen i negative beslutninger om ulovlig støtte, at den pågældende medlemsstat skal træffe alle nødvendige foranstaltninger til at kræve støtten tilbagebetalt fra støttemodtageren.

(52) Med hensyn til statsgarantien bemærker Kommissionen, at den anså den for forenelig med fællesmarkedet, indtil den tog stilling til omstruktureringsplanen. For så vidt som denne stillingtagen af de anførte grunde er negativ, mener Kommissionen, at opretholdelsen af den nævnte garanti er uforenelig med fællesmarkedet —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den statsstøtte, som Spanien har ydet til Minas de Río Tinto SAL i form af et lån på 6 010 121 EUR, er uforenelig med fællesmarkedet.

Artikel 2

Opretholdelsen af den garanti, som Spanien har ydet Minas de Río Tinto SAL for lån fra private banker til et beløb af 9 015 181 EUR, udgør statsstøtte, som er uforenelig med fællesmarkedet. Spanien træffer uophørligt alle nødvendige foranstaltninger for at ophæve denne garanti.

Artikel 3

1. Spanien træffer alle nødvendige foranstaltninger for at tilbagesøge den i artikel 1 omhandlede støtte, som allerede ulovligt er udbetalt til støttemodtageren.

2. Tilbagesøgningen skal ske uophørligt og i overensstemmelse med national lovgivning, hvis denne giver mulighed for at efterkomme beslutningen hurtigt og effektivt. Den støtte, der skal tilbagebetales, pålægges renter fra det tidspunkt, den blev udbetalt til støttemodtageren, og indtil den er blevet tilbagebetalt. Renterne beregnes på basis af den referencesats, der anvendes til at beregne subventionsækvivalenten for regionalstøtte.

Artikel 4

Spanien underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterkomme beslutningen.

[1] EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.

Artikel 5

Denne beslutning er rettet til Kongeriget Spanien.

Udfærdiget i Bruxelles, den 27. maj 2003.

På Kommissionens vegne
Mario MONTI
Medlem af Kommissionen